

Tárgy: Alkotmányjogi panasz indítvány (P.20.247. Pf.20.299. Pfv.II.21.328)

Záradék: Az irat elektronikus útról
készített papír alapú másolat.

2022-04-05
Tisztelt Alkotmánybíróság!

P.H.

RÁCKEVEI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
2022. 04. 04.	
Érkezett: 2022. 04. 04.	
Érkezett postán / g. ügyletládába / személyesen / faxon / e-mailen	
Példány:	Melléklet:
Ügyszám: 247.20.247/2019/95	

Alulírott Póka László, Póka Anita, Golcs Ferdinánd, Golcs Ferdinándné, Ruszkai Barnabásné, Uhrin Imre Béla, Sándor László,

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 27. § és a 26. § (1) alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Ügyszám: IV/00973-0/2022	
Érkezett: 2022. ÁPR 14.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db:

1. Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budapest Környéki törvényszék 3.Pf.20.299/2021/24. számú döntésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.
2. Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az új Gytv. (2018. évi LV. törvény) 1. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdésének megfelelően azt semmisítse meg.
3. Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv.II.21.328/2021/12. számú döntésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.
4. Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a régi Pp. 73/A § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdésének megfelelően azt semmisítse meg.

Indoklás

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az ügyben elsőfokon a Ráckevei Járásbíróság, 27.P.20.247/2019/61. számon hozott döntést. Nagybik részben elutasítva az [REDACTED] t.

A döntést, a Budapest Környéki törvényszék a 3.Pf.20.299/2021/24. számú ítéletével megváltoztatta és teljes mértékben helyt adott az [REDACTED].

Alperesek felülvizsgálati kérelmét a Kúria Pfv.II.21.328/2021/12. számú döntésével elutasította.

Alperesek 2016. 06. 16. napján békésen, és az ügyintéztést nem – vagy aránytalanul nem - zavarva, véleményt nyilvánítottak a [REDACTED] iójában.

A perek nagy száma, a nagymértékű társadalmi érdeklődés és a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása már önmagában is megalapozza az alapvető alkotmányjogi érintettséget.

A [REDACTED] nagyságrendileg 25 hasonló véleménynyilvánítás miatt, szinte azonos keresettel [REDACTED] pert indított a véleménynyilvánítók ellen.

Jelen ügyben első fokon, részletes bizonyítást lefolytatva, az alapvető jogok ütköztetésével született meg a keresetet elutasító döntés.

A másodfokú bíróság az alapvető jogokat, az Alaptörvényt, és a józan ész mellőzően, a tulajdonhoz való jog felsőbbrendűségét kiemelve adott helyt a keresetnek.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Fellebbezésnek nincs helye jelen ügyben.

A jelenleg érvényes szabályok alapján – ellentétes döntés okán –lehetőség volt Kúria felülvizsgálati kérelem benyújtására. Ez a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálás nélkül elutasításra került.

Nem nyújtottunk be perújítást.

c) Felülvizsgálati kérelem és alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria végzését elektronikus úton 2022.02.06. napján vettük kézhez.

Ebből következik, hogy az alkotmányjogi panasz feladására 2022.04.07. napjáig van lehetőség.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Minden kérelmező a panaszolt bírói döntésekben alperes.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, illetve a másodfokú bíróság az ügy érdemi elbírálására is kiható jogszabálysértést követett el

A panaszolt eljárásokban az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a véleménynyilvánításhoz és a gyülekezéshez való jog hogyan viszonyul a tulajdonjogból levezethető birtokláshoz való joggal. Ezen jogok milyen módon és milyen mértékben korlátozhatók a másik jog érvényesülése érdekében?

Melyek tekinthetők az említett alapvető jogok lényeges elemeinek?

A véleménynyilvánítás helyszínének megválasztása lényeges elem-e?

Egy közforgalom számára megnyitott magánterület használatával kapcsolatos szabályozás – házirend - lehet-e ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel? Egy ilyen házirend – mivel nem törvény – korlátozhat-e alapvető jogot?

A tulajdonból levezethető birtokláshoz való jog gyakorlását arányosan zavarhatja-e a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlása?

A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése tekintetében ki kell emelni, hogy a másodfokú bíróság tárgyalás nélkül hozta meg a döntését Alperesek kifejezett ellenzése mellett.

A tisztességes eljáráshoz való jogot és a bíróság előtti egyenlőséghez való jogot sérti, hogy a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban a jogi képviselő kötelező. Jelen ügyben egyértelmű, hogy a kérelmezők anyagi helyzetük miatt nem tudtak ügyvéddel eljárni.

Az is egyértelmű, hogy a felülvizsgálati kérelmük minden egyéb szempontnak megfelelt, nem volt hiányosabb, mint ha azt ügyvédi képviseléssel nyújtották volna be.

Álláspontunk szerint az alkotmányjogi panasz keretében is vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés, mivel az ügy érdemi elbírálására is kiható súlyos jogszabálysértés történt. Ilyen volt, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét figyelmen kívül hagyta, a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita eldöntése szempontjából lényeges tényekre. (Kúria Gfv.I.30.262/2020/20)

Alapvető jogunk sérült a másodfokú döntés során az által is, hogy az Alaptörvény által előírt, az ütköző alapvető jogok korlátozhatósága során megkövetelt szükségesség és arányosság vizsgálatát nem végezték el, holott a birtokvédelem körében is egyrészt a háborítást kell bizonyítani, másrészt, hogy az esetleges háborítás jogalappal történt-e.

A véleménynyilvánításhoz való jog oldaláról nézve viszont a korlátozáshoz elengedhetetlen az esetleges zavarás aránytalan mértéke is.

Ilyen, aránytalan zavarást Felperes nem bizonyított. Ilyen bizonyításra a másodfokú bíróság sem hivatkozott.

A fentiek alapján fennáll a befogadás feltételeként támasztott - a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség és az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés – megléte, valamint a másodfokú döntés törvényellenessége is.

2. A felülvizsgálati kérelem és alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

VIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Indoklás

Mielőtt az ügyre vonatkozó részletes indoklásra térünk fontos megjegyezni, hogy a panaszolt ügy peres felei között nagyságrendileg huszonöt – lényegét tekintve azonos módon végrehajtott - véleménynyilvánítás miatt nagyságrendileg húsz per volt, vagy van folyamatban.

Ezekben több egymással ellentétes ítélet is született mind elsőfokon, mind másodfokon.

A Zalaegerszegi Járásbíróság által kezdeményezett Alkotmánybírósági határozatot - **3057/2019. (III. 25.)** - követően, a közelmúltban többnyire Felperes keresetét elutasító döntések születtek. Egy ilyen ítélet még az AB határozat előtt született.

Az említett AB határozat óta kizárólag, ezen panaszolt ügyben is eljáró másodfokú tanács hozott olyan döntéseket, melyek Felperes keresetének helyt adtak.

Kilenc elsőfokú és nyolc másodfokú ítéletben, valamint egy hatályon kívül helyező végzésben mondták ki a bíróságok, hogy nem birtoksértő bankban véleményt nyilvánítani.

Az említett tizenhárom döntésben – három elsőfokú ítélet kivételével - közös, hogy a bíróságok mindegyikben az alapjogi érintettséget emelték ki, mint fontos szempontot a birtoksértés vizsgálata körében. Sorra elutasították a [REDACTED] ét. Néhány esetben csak igen kis mértékben helyt adva annak.

Korábban is született a PKKB-n három ítélet, amiben a [REDACTED] t elutasították. Azokban nem az alapvető jogok ütköztetése volt a kiemelt szempont.

Hasonló ügyekben született Kúria döntések: Pfv.I.20.516/2020/12. és Pfv.I.20.048/2020/17. számokon

Ezen Kúria döntések még furábbak, mint bármely korábbi első és másodfokú döntések. Olyan, mintha azt akarnák üzeni, hogy mindegyik félnek igaza van. De rámutatnak, hogy egyiknek sincs.

Jelen beadványunkban rámutatunk az 3057/2019. (III. 25.) AB határozat ellentmondásaira. Kérjük azokat kijavítani.

Indítványozzuk, hogy az Alkotmánybíróság a lent részletezett okok alapján vizsgálja felül az új Gytv. -ben - 2018. évi LV. törvény 1. § (2) bekezdés - rögzített, engedély feltételével kapcsolatos álláspontját a magánterületen megvalósított véleménynyilvánítások tekintetében.

Az alábbi ügyekben születtek olyan döntések, ahol az alapvető jogok ütköztetése során, a szükségesség és arányosság mércéjével a mérlegelésnek az lett az eredménye, hogy nem birtoksértő bankfiókban véleményt nyilvánítani. Közös még az ügyekben, hogy részletes bizonyítási eljárást folytattak le az eljáró tanácsok.

- Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2.P.23.402/2017/65. számú ítélete.
- Zalaegerszegi Járásbíróság 8.P.20.248/2019/10. számú ítélete.
- Budai Központi Kerületi Bíróság 14.P.22.990/2017/57. számú ítélete.
- Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.631/2019/17. számú végzése.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.632.879/2019/8. számú ítélete.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.633.524/2019/7. számú ítélete.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.633.877/2019/9. számú ítélete.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.633.328/2019/10. számú ítélete.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.634.705/2019/11. számú ítélete.
- Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.634/2019/7. számú ítélete.
- Fővárosi Törvényszék 52.Pf.632.049/2020/10. számú ítélete.
- Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 3.P.20.737/2020/14. számú ítélete.
- Ráckevei Járásbíróság 27.P.20.246/2019/43. számú ítélete.
- Ráckevei Járásbíróság 27.P.20.247/2019/61 számú ítélete.

Egy rövid áttekintést mutatunk be a birtokvédelmi ügyeink állásáról. Legalábbis az újkori ügyek tekintetében, amik eleve bíróságokon indultak és nem jegyzőnél.

A mai napig, szinte azonos tényállás, valamint Felperes és Alperesi kör tekintetében:

- Született 20 elsőfokú ítélet 24 véleménynyilvánítás miatt indult ügyben.
- A 20 per 9 bíróságon, 11 tanács előtt zárult, vagy folyik. Több olyan ügy volt, ahol a per közben tanács változás történt.
- A keresetek nagy részét a bíróságok idézés kibocsátása nélkül előbb elutasították.
- Elsőfokon a 20 perből, 11 esetben helyt adtak Felperes keresetének. Ezekben a döntésekben sorra azzal találkozhatunk, hogy a Bírók szerint nem kellett volna vizsgálni az ügyekben az alapvető jogok ütközését a szükségesség és arányosság tekintetében.
- 9 esetben elutasították Felperes keresetét.
- A 9 elutasításból 3 esetben szintén nem az alapvető jogok ütközése tekintetében foglalt állást eljáró Bíró.
- A legutóbbi 6 elsőfokú ítélet – amiben sorra elutasításra került Felperes keresete - viszont egyértelműen az alapvető jogok egymáshoz való viszonyítására, a szükségesség és arányosság alkalmazására épül. Pontosan ugyan úgy, mint ahogyan annak egy jogállamban lennie kell. És egyértelműen összeeseng azzal is, amit a 3057/2019. (III. 25.) AB döntésből is kiolvashatunk.
- Korábban 2 másodfokú eljárásban Felperes keresetének adtak helyt. Ezekben az ügyekben szintén nem az alapvető jogok ütközése tekintetében foglaltak állást eljáró Tanácsok.
- Legutóbb született 14 másodfokú döntés, amiből nyolcban teljesen, vagy nagyobb részt elutasították Felperes keresetét. Ez utóbbiak egyértelműen az alapvető jogok egymáshoz való viszonyítására, a szükségesség és arányosság alkalmazására épül.
- Hasonló alapokon fekszik az eddigi egyetlen hatályon kívül helyező végzés is.

Korábban – és most újból - a jogbiztonság kérdése is felmerült a szinte azonos tényállás mellett született ellentétes ítéletek kapcsán. Egy hosszabb időn keresztül láthattuk, hogy egységes irányvonalat képviselnek a bíróságok. Különböző bíróságok is.

A kereseteket elutasító döntésekben közös alapelv, hogy:

- A véleménynyilvánítás szabad.
- Akár közforgalom számára megnyitott magánterületen is lehet véleményt nyilvánítani.
- A banki alkalmazottak nem jogosultak a véleménynyilvánítás abbahagyására felszólítani mindaddig, amíg a véleménynyilvánítás nem korlátozza aránytalanul a bank működését.
- A házirend nem törvény, így nem alkalmas alapvető jog – véleménynyilvánításhoz való jog – korlátozására.
- A véleménynyilvánítás korlátozás csakis akkor lehetséges, ha arra mások alapvető jogainak védelme érdekében más megoldás nem található.
- Kisebb mértékű zavarás nem birtoksértő, amennyiben erre a zavarásra alapvető jog gyakorlása miatt kerül sor.

Ellentét azonban a [REDACTED] esetét elutasító döntésekben is van.

Egyes tanácsok úgy látják, hogy a bankfiókban történő véleménynyilvánítás során plakát elhelyezése könnyen eltávolítható ragasztószalaggal, már túlmegegy a szükségesség és arányosság szintjén. A Zalaegerszegi Törvényszék, a Zalaegerszegi Járásbíróság, és a BKKB egy-egy tanácsa szerint – egyezően a Sárgapólósok (Alperesek) álláspontjával - ez sem tekinthető birtoksértőnek.

Azon – korábbi - elsőfokú eljárásokban, ahol elutasították Felperes keresetét, szintén nem találták birtoksértőnek a plakátok kiragasztását.

Álláspontunk szerint a teljesen ellentétes ítéleteknek az egyik oka az Alkotmánybíróság 3057/2019. (III. 25.) határozatában fellelhető ellentmondások.

Másik ok, - ami a plakátok ragasztásánál került elő – hogy egyes bírók egyénileg mérlegelték a megvalósult véleménynyilvánítást és annak zavaró hatásait, elvégezték a szükségesség és arányosság tesztjét. Ez utóbbi teljesen rendben van egy jogállamban.

De az nincs rendben, hogy más bírók úgy gondolják, hogy a bankok szentek és sérthetetlenek. A bankfiókban nem lehet alapvető jogokat gyakorolni.

Ilyen alapon bármikor megtilthatnák azt is, hogy valaki levegőt vegyen egy bankfiókban. Pedig a levegővétel nem is közvetlen alapvető jog, csupán az élethez való jogból lehet levezetni.

A 3057/2019. (III. 25.) AB határozattal kapcsolatos észrevételeink jelen alkotmányjogi panaszra vonatkoztatva

Az Alkotmánybíróság 3057/2019. (III. 25.) AB határozatában elutasította a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény 1. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést.

Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróság döntésében -az általa is helyesen és pontosan felsorolt - a nemzetközi jogelveket semmibe vevő végkövetkeztetést vont le.

Az Alkotmánybíróság előre mutatóan kiemelt alapvető jogokat érintő jogelveket.

Sajnos megelégedett azzal, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát csak elvben védelmezze. Azzal nem törődött, hogy a végső megállapításai a gyakorlatban nem megvalósíthatók, így sérül az alapvető jogok korlátozhatóságának alapelveként meghatározott szükségesség és arányosság elve.

A bírói kezdeményezés gyakorlatilag arra irányult, hogy közforgalom számára megnyitott magánterületen nehezen elképzelhető, hogy a tulajdonos és-vagy a használó hozzájárulását adná egy vele szemben kritikát megfogalmazó véleménynyilvánításhoz.

Mi még soha nem találkoztunk olyannal, – pedig jónéhány véleménynyilvánításban részt vettünk – hogy a bírált személy vagy szervezet hozzájárulását adta volna a tevékenységével kapcsolatos tüntetéshez. Sokkal inkább mindent elkövettek, hogy a vélemény ne jelenhessen meg.

Ebből az következik, hogy az új Gytv-ben megfogalmazott hozzájárulás követelménye nem arányos korlátozás, hanem a közforgalom számára megnyitott magánterületeken gyakorlatilag a véleménynyilvánítás ellehetetlenítése.

Itt le kell szögezni, hogy a hazai és a nemzetközi joggyakorlat is elismeri, hogy a véleménynyilvánítás helyszínének megválasztása már önmagában is egy a véleménynyilvánítás eszközeként alkalmazott jelkép. Így ennek korlátozása, a helyszín megválasztásával kapcsolatos hatósági beavatkozás is súlyosan sérti a véleménynyilvánítás szabadságát.

A véleménynyilvánításhoz való jog lényegi tartalmát korlátozza aránytalanul.

Amennyiben elfogadjuk a Gytv. támadott rendelkezését, úgy gyakorlatilag hatósági korlátozás valósul meg. Hiszen a törvényhozás biztosítja azt, hogy a tulajdonosi hozzájárulás megtagadásának nem feltétele a kellő alátámasztás, vagy indoklás, ami igazolná a véleménynyilvánítás korlátozására alapot adó alapjogi sérelmet.

Így a hozzájárulás megtagadása önkényes, kiszámíthatatlan, és teljes mértékben aláássa azt az AB által is idézett nemzetközi alapelvet:

„hogy a békés gyülekezéshez való jog magában foglalja mind a magánterületen, mind a közterületen való gyülekezés jogát.”

Itt gyakorlatilag a határozat 18. pontjának teljes terjedelmét is idézhetnénk.

Érdemes azt is szem előtt tartani, hogy az Alapvető Jogok Biztosa 1690/2012 jelentésben leszögezi: „**hogy a közforgalom számára nyitva álló magánterületen tartott véleménynyilvánítások esetén nem a tulajdonosi hozzájárulás szükségességét, hanem a megtagadás feltételeit kell vizsgálni.**”

A fentiek fényében egyértelmű, hogy a szolgáltatók nem zárkozhatnak el, így nem is szabad törvényi lehetőséget adni számukra arra, hogy kellően alátámasztott indoklás nélkül megtagadhassák a hozzájárulásukat a véleménynyilvánítás megvalósításához.

Ez utóbbi vezethető le az Emberi Jogok Európai Egyezménye 10. és 11. cikkében a véleménynyilvánítás és gyülekezés korlátozásával kapcsolatos kitételeiből is.

Nem lehet belőle kiolvasni, hogy a véleménynyilvánítás korlátozható lenne amiatt, mert a vélemény címettjének nem tetszik, nem szimpatikus, esetleg rontaná a megtévesztő reklámokkal felépített megítélését.

Ha elfogadnánk, hogy a véleménynyilvánítás megvalósításához szükséges a tulajdonos és-vagy használó hozzájárulása, akkor minden szolgáltatói helyiségben megvalósított reklamációt is egyben törvénnyel tiltanánk. Beláthatjuk, hogy ez nem csak a véleménynyilvánítás szabadságával megy szembe, hanem az Alaptörvény fogyasztói jogokat védő M cikkével is.

Az alperesi kört érintő korábbi gyakorlatok is jól mutatják, hogy az Alkotmánybíróság által megfogalmazott elvi lehetőség, hogy a tulajdonos és-vagy használó beleegyezésével továbbra is lehet véleményt nyilvánítani és-vagy gyülekezni közforgalom számára megnyitott magánterületen, csak elvi lehetőség.

A gyakorlatban csupán eshetőlegesen, vagy a véleménynyilvánítók jogszerűség határára való kényszerítésével tud csak megvalósulni.

Az alapvető jogaikkal élők jogszerűség határára való kényszerítése nem lehet jogalkotói és jogalkalmazói cél. Mint ahogyan az sem, hogy az alapvető jogokat előre kiszámíthatatlanul, eshetőlegesen lehessen gyakorolni.

Néhány eset Alpereseket érintő akciók közül, amikor – bár még nem is volt életben az új Gytv. – mégis a közforgalom számára megnyitott magánterületen történő véleménynyilvánítás miatt hátrány érte őket.

- A PKKB, Fővárosi Törvényszék, Kúria, II-III. kerületi Bíróság, BKKB, Budaörsi Járásbíróság épületeiben, és többször az épületek előtti közterületeken is agresszív biztonsági őr felépést és-vagy rendőri intézkedést kellett elszenvedni, amikor a bíróság munkáját egyáltalán nem, vagy jelentősen nem zavaró módon kinyilvánítottuk azon véleményünket, hogy fideszmentesíteni kell az igazságszolgáltatást.
- Hasonló fellépésekkel és tiltásokkal találkoztunk több fideszirodában is.

- Több esetben dulakodást, fojtogatást kellett elszenvednünk nyitott fidesz rendezvényeken is, csupán azért, mert más volt a véleményünk.
- 2014. októberében az országgyűlés irodaházából is rendőrök vittek ki minket, mert ott az egyik bejáratot szabadon hagyva tiltakoztunk a kilitásunk ellen. És az ellen, hogy a kilitásunkról szóló határozatot írásban nem kaptuk meg, így nem tudtunk ellene jogorvoslattal élni.
- A gyakorlat ellent mond az AB határozat azon elméleti részével is, hogy más megítélés alá esnek a nem fedett magánterületek is. 2015. május 7-én a [REDACTED] lőtti területre volt egy tudomásul vett rendezvényünk. Néhány órával a kezdés előtt a hotel bemutatott egy helyszínrajzot arról, hogy az egyébként évtizedek óta korlátozás nélkül járdaként szolgáló terület a hotel tulajdona, így nem járultak hozzá, hogy ott állítsuk fel a színpadot.
- Ugyan így a nem fedett területek más megítélés alá tartozását ecsetelő AB határozati résszel, valamint a magánterületen gyakorlatban is megvalósítható tüntetéseknek ellentmondó példák történtek a közelmúltban. 2019. augusztus 15. és 30. napján Budapest több pontján bankfiókok előtti közterületeken bejelentett és rendőrség által tudomásul vett és biztosított tüntetések történtek. Mindkét napon banki biztonsági emberek zárták le azon területeket, amik tulajdoni lap és térképszelvény szerint a bankfiókhoz tartoztak, de évek óta közforgalom számára megnyitottan léteznek. Legtöbbször járdaként használatosak.
- Jelen jogvitára visszatérve Felperes sorra visszautasította egyezségi ajánlatunkat melyben egyezség esetén vállaltuk, hogy alkalmanként 10 percben nyilvánítunk véleményt, csendben, táblák tartásával a bankfiókokban. Felperes számára a kizárólagos tiltás volt az egyetlen elfogadható lehetőség. Látszik ez abból is, hogy a birtokvédelmi perekben csupán azon alperesek tekintetében áll el a keresetétől, akik vállalják, hogy egyáltalán nem nyilvánítanak véleményt a bankfiókokban. Egyes személyekkel történő egyezségekből kikötötték azt is, hogy egyáltalán nem nyilváníthat véleményt a bankkal szemben. Még az interneten sem.

A fent sorolt gyakorlati tapasztalatok alátámasztják, hogy az Alkotmánybíróság tévúton jár, amikor azt feltételezi, hogy a vélemény címzettje a számára kedvezőtlen megnyilvánulásokhoz önként hozzájárul.

Így jelentős sérelmet szenved a véleménynyilvánítás szabadsága, mint alapvető jog. És ezzel sérül a demokratikus társadalom fejlődésének lehetősége is.

Álláspontunk szerint ez nem maradhat így. Szükséges, hogy nemzetközi szinten is elbíráltassuk azt, hogy – tudva, hogy a gyakorlatban nem valósulhat meg – elegendő-e elvi szinten biztosítani a véleménynyilvánításhoz való alapvető jog gyakorlásának lehetőségét.

Azért is érthetetlen az AB végkövetkeztetése, mert a határozatban sorra remekül érvelt a véleménynyilvánítás korlátozhatóságának szűken értelmezése mellett, és amellet, hogy nem hozható általános állásfoglalás a közforgalom számára megnyitott magánterületen megvalósított véleménynyilvánítások esetében, azokat minden alkalommal egyedileg kell elbírálni.

De hogyan lehetne egyedileg elbírálni, ha megadjuk a lehetőséget általában és korlátok nélkül a szolgáltatóknak és magánterületek üzemeltetőinek, hogy indoklás nélkül tiltsák, nehezítsék, vagy szankcionálják a rendezvények megvalósítását.

A határozat 19. pontjában a véleménynyilvánítás törvényi szintű korlátozásáról olvashatunk. Kizárólagosan törvényi korlátozás lehetőségéről. Ezzel szemben a Gytv. kifogásolt pontja magánkézbe,

piaci szereplők kezébe adja indoklási kötelezettség nélküli eljárás lehetőségével a korlátozást. Álláspontunk szerint ez teljességgel szembe megy a 19. pontban felsorolt jogelvekkel.

A 20. pontban az új Gytv. alapján a tulajdonhoz való jog és a véleménynyilvánításhoz való jog konkurálását veti össze az AB a birtokvédelmi perek kapcsán.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a véleménynyilvánítások egyik esetben sem vonták el a Felperes tulajdonát.

Különösen akkor igaz ez, ha a 21. pont okfejtését alkalmazzuk jelen esetre. Mégpedig azon visszatérő felperesi bizonyítás nélküli állítást, hogy a véleménynyilvánítás zavart okozott a banki működésben. Az AB ebben a pontban kifejti, hogy az elmaradt haszon, vagy haszon váromány nem tartozik az alapvető jogként értékelhető tulajdonjog körébe.

Jelen panaszban támadott másodfokú ítéletben maga a bíróság hivatkozott arra, hogy az [REDACTED] kereség elérése érdekében végez pénzügyi tevékenységet. Ezen kijelentésével teljességgel szembe megy az Ab döntéssel.

A másodfokú bíróság szóhasználatával élve, az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy nem, hogy nem lényeges elme egy alapvető jognak a haszonváromány, hanem nem is részesül alkotmányos védelemben.

Így viszont teljességgel érthetetlen és jogállamban elfogadhatatlan, hogy egy alkotmányosan védett alapvető jogot hogyan lehetne korlátozni egy alkotmányos védelemben nem részesülő joggal.

Amennyiben elfogadjuk – és miért ne fogadnánk el – a 22. pontban írtakat, miszerint a:

„A tulajdonjog gyakorlása és korlátozása esetében továbbá az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés második mondatára is figyelemmel kell eljárni, amely szerint a „tulajdon társadalmi kötöttséggel jár”. E rendelkezés egyrészt a tulajdonosi autonómia messzemenő korlátozását teszi lehetővé, másrészt ebből az előírásból az is következik, hogy az alkotmányos védelem terjedelmének figyelemmel kell lennie a tulajdon társadalmi szerepére és annak esetleges változásaira is.”

Hogyan lehetne ezt másként értelmezni mint, hogy a tulajdonjogból levezethető birtokláshoz való jog korlátozható egy a társadalom érdekét messzemenőleg szem előtt tartó joggyakorlás érdekében. Különösen akkor, ha egy olyan jogi személy birtoklását érinti, amely a társadalom széles rétegei számára nyújt szolgáltatást, és ezen szolgáltatással kapcsolatban rendkívül nagy a társadalmi elégedetlenség. Adott esetben olyanok részéről, akikkel szemben felperesnek a jelentős erőfölénye mind jogi, mint politikai értelemben megkérdőjelezhetetlen.

A társadalmi kötöttség azt jelenti, hogy a társadalom elvárásaival – mely egy demokratikus jogállamban a véleménynyilvánítás szabadságának érvényre juttatásában is megnyilvánul – szemben nyitott legyen.

Így érünk el a – első olvasatra rendkívül cinikus, de talán csak felületesen megalkotott – 23. ponthoz. Itt azt olvashatjuk, hogy a Gytv. rendelkezése nem zárja ki, hogy a közforgalom számára megnyitott magánterületen is lehessen véleményt nyilvánítani, ha ahhoz a használó és-vagy a tulajdonos hozzájárul.

Ez így van. A törvény valóban nem zárja ki. De ahogyan fentebb levezettük, ezt a gyakorlat zárja ki. Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróságnak nem az a feladata, hogy csupán elvi szinten biztosítsa az alapvető jogok érvényesülését.

Mert itt a pénzügyi és politikai hatalmat bitorlók úgy szeretnék érvényesülni, hogy a társadalmi elvárásokat ne kelljen figyelembe venniük.

Látszik ez különösen abból is, hogy a fent soroltakhoz hasonlóan alakult a közforgalom számára megnyitott területekre bejelentett gyülekezések sorsa új Gytv. hatálya alatt is.

Alperes társunk több esetben kért engedélyt a tulajdonosoktól bankfiókban megvalósítandó gyülekezéshez, amik mindössze néhány perc időtartamra vonatkoznának úgy, hogy a gyülekezés nem zavarja az ügyintézését.

Ezen tüntetésekre az engedélyek megadását a bankok sorra megtagadták.

Mellékeljük az elutasításokat.

A 24. pont adja meg a valódi támpontot jelen ügy – és az összes birtokvédelmi ügy - elbírálása körében.

- A gyülekezési – véleménynyilvánításhoz való – jog gyakorlása sérti-e a tulajdonhoz való jogot?
- A konkuráló alapjogi pozíciók kíméletes kiegyenlítésére kell törekedni.
- A jogalkotó felelőssége kellett volna, hogy legyen, hogy megfelelő támpontokat adjon. Álláspontunk szerint a fentebb írtak alapján is ez azért sem sikerülhetett, mert a jogalkotó – hatalma fenntartása érdekében - érdekelt abban, hogy ez a támpont bizonyos formában, bizonyos helyeken megvalósított véleménynyilvánításokat teljes mértékben ellehetetleníthessen. A fidesz teljes mértékben vissza akarja szorítani a véleménynyilvánítás lehetőségét.
- Figyelembe kell venni, hogy egyik alapjog lényeges tartalma sem korlátozható.
- A konkuráló alapjogi pozíciók méltányos egyensúlyba kerüljenek.

- A tulajdonhoz való jog feltétel nélküli preferálása az Alaptörvényből le nem vezethető hierarchiát hozna létre a gyülekezéshez való alapjog és a tulajdonhoz való jog között, ami a tulajdonhoz való joggal konkuráló másik alapjog aránytalan korlátozásához vezetne.

Fontos megemlíteni, hogy az AB ezen pontja megemlékezik arról, hogy: *„magántulajdonba kerülnek olyan területek, amelyek lényeges részei a közösség életének.”*

Itt fontos megemlíteni, hogy a közösségi életnek nem csupán fizikai területei kerültek magántulajdonba, hanem gazdasági és közszolgáltatási területei is. Ide tartozik a pénzügyi terület is.

Így nem vonhatják ki magukat a közösség véleménye alól. Még akkor sem, ha hivatalosan magán piaci szereplők, és nem az állam és a politikai hatalom részei.

Minden, ami a tevékenységükkel kapcsolatos véleménynyilvánítás korlátozását, vagy aránytalan korlátozását eredményezi, az aláássa a társadalom érdekérvényesítő lehetőségeit. Ez megengedhetetlen egy demokratikus társadalom fejlődése szempontjából.

25. pontban írtak teljes mértékben ráillenek a bankfiókokra.

„...a terület a polgárok mindennapi életének a részeként általános használatban van, és olyan közfunkciót tölt be, amely tradicionálisan az államhoz köthető.” A példák közé minden további magyarázat nélkül bel lehet illeszteni a bankfiókokat, bevásárlóközpontokat is. Hiszen ezek is a mindennapi élet részei. Bizonyos esetekben pontosan az állam működése, a közszolgáltatások, állami támogatások igénybevétele is megköveteli pl. bankszámla használatot, így alig van olyan ember, aki el tudja kerülni, hogy ne legyen ügyfele valamelyik banknak. Példaként érdemes említeni, hogy a SeViza kölcsönök felfutása idején SZOCPOL támogatást a gyakorlatban csak úgy lehetett igénybe venni, hogy mellé valamilyen banki szolgáltatást is igénybe vett a család. (Elméletben létezett akkor is, hogy kölcsön nélkül kapjon valaki SZOCPOL-t, de a gyakorlatban olyan ritka volt, mint hogy Felperes hozzájáruljon, hogy a bankfiókban a Sárospálosok véleményt nyilvánítsanak.)

Itt kell megjegyezni, hogy annak idején az említett SZOCPOL-t és mai megfelelőjét a babaváró támogatást is kizárólag bankfiókban lehet igényelni és az ezzel kapcsolatos ügyeket intézni. Számos egyéb állami támogatás is csupán bankokon keresztül vehető igénybe.

Ezen pont végén tett megállapítás alapján akár le is lehetne zárni a birtokvédelmi pereket Felperes kereseteinek elutasításával:

„A tulajdonos cselekvési autonómiája ilyen esetekben sem szűnik meg, mindazonáltal a használat korlátozására irányuló döntési lehetősége a tulajdon tárgyának funkciója – figyelemmel a tulajdonnak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített társadalmi kötöttségére is – egy másik alapvető jog – például a gyülekezéshez való jog – gyakorlására tekintettel háttérbe szorulhat, vagy igazolást igényelhet.”

Na ez az igazolás hiányzik az új Gytv-ből. A háttérbe szorulás pedig az olyan bírói döntésekből, mint amit a panaszolt eljárásban láthatunk. Meg sem vizsgálta másodfokú bíróság, hogy kell-e háttérbe szorítani egy másik alapvető jog gyakorlása érdekében.

A fentiek alapján - különösen, hogy korábban az AB kifejti, hogy esetről esetre, minden körülmény vizsgálata után lehet dönteni az arányos korlátozásról – teljesen érthetetlen az AB határozat 26. pontjában tett megállapítása, miszerint a bankfiókban szükséges a gyülekezéshez a tulajdonosi engedély.

Nagy kérdés az, hogy mitől különb egy bankfiók, mint bármilyen más szolgáltató közforgalom számára megnyitott magánterülete? Mitől kapnak ilyen megkülönböztetett bánásmódot?

Itt érdemes megemlíteni az AB által is ebben a pontban idézett 1/2017. (III.27) KMK véleményt.

Ebből nem csak az AB által kiragadott részt érdemes megnézni, miszerint a bíróság épülete nem közterület. Ez egyébként is lényegtelen, hiszen az AB is megállapította a véleményezett határozatban is, hogy a véleménynyilvánítás ugyan olyan védelmet élvez közterületen és magánterületen is.

Bár a vélemény 2. pontjának végén azt a következtetést vonták le, hogy a bíróság vezetőjének engedélye szükséges a bíróság épületében történő véleménynyilvánítás megvalósításához, de ez teljesen ellentétes a 3. pontban írtakkal.

A 3. pont már arról ír, hogy kizárólag a bíróság működésének súlyos veszélyeztetése esetén tiltható meg a véleménynyilvánítás. Az AB 30/2015. határozatában kifejezetten megtiltja a tiltás automatikus alkalmazását.

Itt ismét visszatérünk a korábbi nagy kérdéshez:

Melyik bírósági vezető engedélyezné, hogy a bíróság épületében a bíróság működésével kapcsolatban valakik gyülekezést tartsanak, véleményt nyilvánítsanak?

Melyik banki vezető járulna hozzá ahhoz, hogy a bankkal szemben megfogalmazott véleményeket a bankfiókban fejezzék ki a károsultak?

Nem lehet cél egy demokratikus jogállamban, hogy a véleménynyilvánítás csupán elvi lehetőség legyen!

Az előzőeket alkalmazva egy jogállamban bármely véleménynyilvánítás csakis akkor tiltható meg, ha az más alapvető jog gyakorlását súlyosan veszélyezteti.

A folyamatban lévő birtokvédelmi ügyekben tárgyalt események során a banki működést súlyosan veszélyeztető cselekmény Alperesek részéről nem valósult meg, így a birtokvédelmi kereseteket sorra el kell utasítani.

Néhány gondolat még a panaszolt döntések kapcsán, a fentiek alapján a panasz indoklásaként, mintegy összefoglalva a fentieket.

A panaszolt ítélet 9. oldalán az alábbiakat olvashatjuk:

„Nem az a kérdés, hogy a konkrét magatartás megvalósít-e birtokháborítást, hanem az a kérdés, hogy a tulajdonjog védelme érdekében a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog korlátozható-e, az a szükséges és arányos mértékben történt-e, ehhez képest állapítható-e meg birtoksértés.”

A fentiek alapján ez az érvelés teljes mértékben ellentmond nem csak a józan észnek, de az alapvető jogok ütköztetésére és a birtokvédelemre vonatkozó jogi szabályozásnak, joggyakorlatnak is.

A fenti kijelentés olyan kőbe vésett hierarchiát feltételez az alapvető jogok között, ami teljesen ellentétes a vonatkozó alapvető törvényekkel, és az Alkotmánybíróság joggyakorlatával is.

Az ítélet következő mondata teljes ellentétben van az imént idézett mondattal.

Hiszen hogyan lehetne az alapvető jogok lényeges elemének korlátozhatóságát megítélni és figyelembe venni az arányosság elvét, ha nem vizsgálná a konkrét magatartásokat, és azok hatását más alapvető jog gyakorlására?

A 9. oldalon olvashatjuk, hogy a másodfokú bíróság a tulajdonjog felsőbbrendűsége mellett érvel a profitorientált gazdálkodó szervezetre hivatkozva. A haszonvárományra hivatkozva ad olyan jogot egy gazdálkodó szervezetnek, ami teljességgel szembe megy a fentebb részletesen véleményezett AB határozat idézett megállapításainak.

Álláspontunk szerint, azzal, hogy a haszonvárományos gazdálkodó szervezet megnyitotta a valamely területét közforgalom számára, – még ha célhoz kötötten is – azzal lemondott arról, hogy az adott helyiségben nyitvatartási időben alapvető jogokat korlátozzon vagy a törvényekkel ellentétes rendelkezéseket alkalmazzon.

Bizonyára mindannyian el tudjuk képzelni, hogy mekkora káosz lenne abból, ha valamelyik nagyáruház bevezetné, hogy a parkolójában nem a KRESZ szabályai vannak érvényben? Például ott lehetne ittasan is vezetni, az út bal oldalán kell közlekedni és a gyalogosoknak a zebrán nem lenne elsőbbsége.

A tulajdonosi jogból levezethető rendelkezési jog semmilyen alapot nem teremt arra, hogy előrébb helyezték a véleménynyilvánítás lényeges elemének számító, helyszín megválasztásának jogánál.

A szintén a 9. oldalon olvasható érveléssel szemben fentebb már kifejtettük véleményünket a bankfiók társadalmi funkciójáról.

A célhoz kötött megnyitással kapcsolatos rendelkezések megsértése nem lehet birtokvédelmi kérdés. Legfeljebb az új Gytv. alapján szabálysértés megállapításának alapjául szolgálhat a gyűlés szervezőjét érintően.

Amennyiben meg akarja egy magánterület tulajdonosa szabni, hogy a területére vagy annak egy részére ki és milyen céllal léphet, akkor – ahogyan azt láthatjuk is számtalan esetben – belépéskor közli ezt a tényt, és nem nyitja meg mindenki számára a területet.

A fentebb kifejtettek alapján rendkívül aggasztó, amit a 10. oldal második bekezdésében olvashatunk, hogy a másodfokú bíróság alkalmasnak találta egy gazdálkodó szervezet házirendjét arra, hogy alapvető jogot – véleménynyilvánításhoz való jog, gyülekezési jog – saját rendelkezésével korlátozzon.

Ez teljességgel szembe megy minden alapvető jogelvnek.

A másodfokú bíróság 10. oldal 5. bekezdésében írt érvelése teljes mértékben szembe megy az Alaptörvénnyel és mindennel, amit alapvető jogok tekintetében felelősen gondolkodó jogász valaha leírhat.

A leírtakkal ellentétben, alapvető jogot, így a véleménynyilvánításhoz és gyülekezéshez való jogot is, kizárólag törvény korlátozhat.

Alapvető törvény tiltja, hogy bármilyen egyéb módon ezek korlátozható legyenek.

Az is mindegy, hogy ez a törvénytelenül meghatározott korlát csupán a véleménynyilvánításhoz és gyülekezéshez való jog egy elemét, a helyet korlátozza. Ez nem írja felül a jogtalanság tényét.

Mivel ezzel magát az alapvető jogot korlátozza, így az törvénytelen.

Egyetlen elfogadható, törvényben is szabályozott korlátozás az, - amennyiben közvetlenül és generálisan törvény nem tiltja – hogy ha a véleménynyilvánításhoz és gyülekezéshez való jog gyakorlása aránytalanul korlátoz más alapvető jog gyakorlását.

Ennek felététele a kialakult joggyakorlat alapján, hogy a joggyakorlással korlátozott másik jog közvetlenül alapvető jog legyen és nem valamilyen származtatott, elvont érték.

Ebből viszont az következik, - mint ahogyan az elsőfokú döntésben az eljáró Bíró helyesen alkalmazta - hogy a sérelem esetleges aránytalansága kizárólag az egyes cselekmények részletes vizsgálata alapján, azok tényleges hatását elemezve állapítható meg.

Ilyen aránytalan jogkorlátozás a perbeli események alkalmával Alpereseknek felróható okból nem történt, így a kereset teljes elutasításának van helye.

Egy bíróság és egy gazdasági szereplő sem határozhatja meg, hogy valaki hol nyilvánítsa ki a véleményét, ha a véleménynyilvánítás – a helyszínt is figyelembe véve – nem korlátozza aránytalanul mások alapvető jogainak gyakorlását.

A másodfokú bíróság érvelésével ellentétben a felperesi ellenzés miatt megvalósuló teljes tiltás nem lehet sem szükséges, sem arányos jogkorlátozás. Ellentmond minden jogelvnek, józan észnek és az Alaptörvényben írt szükségességi és arányossági vizsgálatnak is.

A teljes tiltás nem vezethető le a tulajdonhoz fűződő, alapvető jogból sem. Hiszen – mint ahogyan a fent részletesen elemzett AB határozat is rámutat a tulajdonhoz való jog gyakorlása társadalmi felelősséggel jár.

„A tulajdonjog gyakorlása és korlátozása esetében továbbá az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés második mondatára is figyelemmel kell eljárni, amely szerint a „tulajdon társadalmi kötöttséggel jár”. E rendelkezés egyrészt a tulajdonosi autonómia messzemenő korlátozását teszi lehetővé, másrészt ebből az előírásból az is következik, hogy az alkotmányos védelem terjedelmének figyelemmel kell lennie a tulajdon társadalmi szerepére és annak esetleges változásaira is.”

Vagy ahogyan a Ptk. szabályozza: A tulajdonjog mások jogai által megszabott korlátok között gyakorolható.

Az ítélet fenti elemzésével rámutattunk, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét figyelmen kívül hagyta, a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita eldöntése szempontjából lényeges tényekre.

Ezzel megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogunkat és alapot adott a Kúria felülvizsgálatra és alkotmányjogi panaszra.

Álláspontunk szerint, Felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a plakátok elővétele, kihelyezése, szórólapok elhelyezése stb. olyan aránytalan sérelmet okozott, ami alapja lett volna a véleménynyilvánításhoz fűződő alapjog gyakorlásának korlátozására.

Mivel a tevékenységünk megfelelt a szükségesség és arányosság követelményének, és a bank is tudott tőlünk működni, így nem kérhette alappal az [REDACTED] birtokháborítás megállapítását.

A tényállásból is látszik, hogy a plakátok könnyen eltávolítható módon, ragasztószalaggal kerültek kiragasztásra. Ezek legfeljebb a véleménynyilvánítás idején voltak láthatók.

Arányosság tekintetében érdemes megjegyezni, hogy a bankok által alkalmazott reklámok félrevezetéseit semmi nem ellensúlyozza. Mindaddig így volt ez, amíg a SeVizás megoldás érdekében felszólalók nem kezdtek ország szerte véleményeket elhelyezni a bankok által használt felületeken.

Azt is érdemes látni, hogy a bankok tevékenysége, különösen a felelőtlen hitelezése, sok embert, és sok családot tett tönkre. A köreinkben is ismert olyan család, ahol a család valamely tagja a bankkölcsöne miatt lett öngyilkos. Több embert ismerünk, akinek az egészségromlása vezethető vissza a teljesíthetetlen kölcsönszerződésből fakadó stresszre, többletmunkára, a megemelt törlesztőrészek miatti elszegényedésből fakadó egészségtelen életvitelre. Sokan veszítették el vagyonukat, korábbi lakásukat is azért, mert a reklámok hatására szerződést kötöttek pénzügyintézetekkel.

A pénzügyintézeteket nem kötelezi törvény – mint a cigaretta gyártókat – hogy ezekre a veszélyekre felhívják a figyelmet. Ezt az űrt hivatottak betölteni azon vélemények, amik kiragasztásra kerülnek. Szintén az arányosság tekintetében érdemes figyelembe venni, hogy ezek rongálás nélkül eltávolíthatók, kárt nem okoznak, a normális banki működést nem akadályozzák. A nem normális, vagyis a megtévesztő banki működésre viszont korlátozó hatással van.

Ezen megtévesztő banki működés zavartalan fennállása viszont nem tekinthető Felperes jogos érdekének.

A véleménynyilvánítás ezen módjának korlátozása tekintetében meg kell kérdeznünk, hogy vajon jogos érdeke-e a pénzügyintézeteknek, hogy megtéveszthessék az ügyfeleiket. És jogos érdeke-e a pénzügyintézeteknek, hogy a megtévesztésre felhívó véleményeket ne lehessen megjeleníteni?

Ha azt a kérdést tesszük fel több hasonló ítélet indoklás nyomán, hogy pótolhatja-e az eltávolítható módon kihelyezett véleményt a kézben tartott, vagy pultokra ragasztás nélkül elhelyezett plakát, akkor azt kell mondjuk, hogy nem.

A kiragasztott plakát jobban látható, egyenrangú helyre kerül a bankok megtévesztő reklámjaival.

A Zalaegerszegi Törvényszéken 3.Pf.20.634/2019. számon – az ügy elsőfokon a Zalaegerszegi Járásbíróságon 8.P.20.248/2019. számon futott – született döntés ebben a témában az alábbi indoklással utasította el Felperes keresetét:

„A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság mindezen jogi okfejtést annyival egészíti ki, hogy a felperes által sérelmezett alperesi magatartások egyike sem változtatta meg a felperesi bankfiók fizikai jellemzőit: sem a transzparenszek elővételével, sem a szórólapok elhelyezésével, de még a feliratokat tartalmazó plakátok elhelyezésével sem. A felperes által becsatolt videófelvételből kitűnően (felperes által sem vitásan) az I., II., IV., VI. és XIII. r. alperesek a plakátokat ragasztószalaggal csupán oly módon rögzítették, hogy azokat a felperesi bank alkalmazottai könnyedén eltávolíthassák. Az a körülmény továbbá, hogy az alperesek nem önállóan, hanem egy időben, egységesen léptek fel, sem jelentett olyan többlet tényállási elemet, amely miatt – az elsőfokú bíróság által helytállóan vizsgált – arányosság követelménye sérült volna; mindez a felperest birtoklásában, a bankfiók működésében szükségtelenül nem zavarta meg. Az alperesek demonstrációja békés, csendes volt; a konfliktus a helyszínen a felperes biztonsági szolgálatának fellépése, majd a felperes által kihívott rendőrök intézkedése miatt alakult ki, ami az alperesek véleménynyilvánítási, gyülekezési jogának gyakorlása, annak megítélése kapcsán nem róható az alperesek terhére.”

Szinte mindegyik birtokvédelmi pert előbb idézés nélkül elutasították, mert [REDACTED] lőlte meg pontosan, hogy mely magatartások háborították a birtoklásban.

A legtöbb perben ebben a körben további pontosítást rendeltek el a bíróságok.

Szinte mindegyik, ezt megelőző döntésben egyenként és személyenként állapították meg az egyes birtoksértő magatartásokat, vagy utasították el az erre vonatkozó keresetet.

Jelen ügy másodfokú döntésében azzal találkoztunk, hogy nem is tartotta lényeges körülménynek a bíróság, hogy az egyes sérelmezett magatartások megvalósítottak-e birtoksértést.

Ebből egyértelműen látszik, hogy a bíróság nem végezte el az Alaptörvényben meghatározott arányossági tesztet az alapvető jogok ütköztetése során.

Így sérült a véleménynyilvánításhoz való jogunk, hiszen azt mérlegelés nélkül, általánosan, egy magáncég belső szabályzatára – ami nem törvény – hivatkozva korlátozták.

A házirend nem jogszabály. Ezt a bíróság is megállapította. De nem vette figyelembe, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, miszerint alapvető jogokat csak törvényekkel lehet korlátozni.

Ugyan itt rögzíti az Alaptörvény, hogy alapvető jogot más alapvető jog ütközése esetén csakis az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával lehet korlátozni. Ilyen lényeges tartalma a véleménynyilvánításnak a véleménynyilvánítás helyszínének megválasztása. Hiszen ez – a helyszín megválasztása - egy jelképes üzenet. **Ez az a lényeges tartalom, amit a kereseteknek helyt adó másodfokú bíróság szintén figyelmen kívül hagyott a döntésnél. Így gyakorlatilag megsértette a véleménynyilvánításhoz való jogunkat.**

Ezzel szemben a tulajdonhoz való jog egyetlen lényeges elemét sem korlátozták a véleménynyilvánítók. Nem vonták el a tulajdont, és nem korlátozták vagy nem korlátozták aránytalanul annak használatát.

Teljes egészében figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság a döntéseknél a véleménynyilvánítást, mint jogalapot.

Hiszen előbb magát a háborítást kellett volna megállapítani. Ezt a bizonyítás figyelmen kívül hagyása miatt nem tudta megtenni. Az sem derülhetett ki másodfokú bíróság számára, hogy egyáltalán volt-e bármilyen zavar a banki működésben. És az sem, hogy az esetleges zavart a véleménynyilvánítók idézték-e elő, vagy nekik felróható lehetett volna-e.

Csak ezt követően – ha megvalósul háborítás – szükséges a jogalapot megvizsgálni. Ekkor kerül csak képbe, hogy az arányosságot mérlegeljük.

A fentebb említett három – nem alapvető jogok alapján született elsőfokú ítélet – gyakorlatilag a háborítás hiánya miatt nem állapította meg a birtoksértést. Így már nem is vizsgálta az arányosságot a korlátozhatóság tekintetében.

A perbeli esemény idejében semmi nem írta elő, hogy a tulajdonostól engedélyre van szükség. Az új Gytv. is csupán a szervezés kapcsán követeli meg.

Ha elfogadnánk a panaszolt döntést, akkor bármelyik reklamáló ügyfelet kidobhatják a bankfiókból. Hiszen a reklamáció is egy véleménynyilvánítás. Volt is erre példa a korábbi – alapvető jogokat figyelmen kívül hagyó – birtokvédelmi döntésekre hivatkozva.

Tárgyaláson kívüli eljárás

Álláspontunk szerint sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, hogy a 112/2021. Korm. rendelet előírja a tárgyaláson kívüli eljárást a felülbírálati eljárásokban.

Ez a rendelkezés nem tekinthető arányos korlátozásnak a járvány tekintetében. Különösen úgy, hogy vannak olyan ügyek, mint például jelen ügy is, ahol semmi sürgető körülmény nem áll fenn az eljárás befejezése tekintetében.

Sértette a tisztességes eljáráshoz való jogunkat, az is, hogy indítványunk ellenére a másodfokú bíróság nem fordult Alkotmánybírósághoz az ügy felfüggesztése mellett ebben a kérdésben.

Kúria végzés, az ügyvédi kötelezettség alkotmányellenessége

A Kúria az említett végzéssel a felülvizsgálati kérelmet elutasította.

A Kúria hivatkozott a 141/B/1993. AB határozatra. Annak egy részét idézte.

Meg kell állapítani, hogy a 29 évvel ezelőtt született AB határozat meglehetősen elavultnak tekinthető. Mi legalábbis annak tartjuk.

Itt az ideje felülvizsgálni!

Hivatkozott az AB határozat egy miniszteri indoklásra, ami gyakorlati tapasztalat helyett sokkal inkább tűnik ügyvédek felsőbbrendűségét sugalló megkülönböztetésnek. Az tűnik ki belőle, hogy a miniszter szerint az állampolgárok hülyék a joghoz. Elég nagy baj, hogy az AB akkor ezt a lenéző álláspontot osztotta.

A hivatkozott AB határozat csupán megállapította, de nem indokolta, az alábbiakat.

- **Miért biztosítaná szükségszerűen jobban a kérelem szakszerűségét, ha jogi képviselő nyújtja be, mint ha ezt egy - a témában elmélyülő - nem hivatásos peres fél nyújtja be?**
 - o Példaként érdemes felhozni, hogy volt több alkotmányjogi panaszunk, amit jogi képviselővel nyújtottunk be, és el sem jutott a nyilvántartásba vételig, és volt több olyan, amit magunk nyújtottunk be, és legalább nyilvántartásba vették.
 - o Ide sorolhatók a birtokvédelmi eljárásaink is, ahol az [REDACTED] védeivel szemben ügyvéd nélkül eljárva a perek felét másodfokon is megnyertük és a Kúrián is fele-fele megoldás született két ügyben is.
- **Mitől biztosítaná jobban a jogi képviselet, hogy csak indokolt esetben kerülne sor a felülvizsgálati kérelemre?**
 - o A panaszolt felülvizsgálati kérelem is indokolt volt. Pont annyira, mint a korábban az [REDACTED] védei által benyújtott felülvizsgálati kérelmek.
 - o A mi felülvizsgálati kérelmünkre is pont ugyan úgy lehetőséget biztosítottak a vonatkozó törvények, mint amikor azt [REDACTED] védei adták be.
 - o Az a véleményünk, hogy szakmailag is volt legalább olyan jó, a mi beadványunk, mint a [REDACTED]
- **Miért ne lenne hatása az Alkotmány 56. §-ában biztosított jogképességre?**

- Már csak azért is kérdés ez, hiszen egyértelműen azért nem élhettünk az ellenérdekű fél számára biztosított felülvizsgálati lehetőséggel, mert nincs jogi képviselőnk.
- **Miért nem érinti a rendelkezés a bíróság előtti egyenlőségnek Alkotmányban biztosított alapjogát (Alkotmány 57. § (1) bekezdés); és miért nem hozható jogilag értékelhető összefüggésbe a jogorvoslathoz (57. § (5) bekezdés), illetőleg a panasz előterjesztéséhez (64. §) fűződő alapvető joggal sem.**
 - Láthatjuk, hogy igen. Egyértelműen vagyoni helyzettől függ jelen esetben, hogy valaki el tud-e jutni egy rendkívüli jogorvoslati lehetőséghez.
 - Egyértelműen összehasonlítható azzal az esettel, amikor azonos peres felek között azonos tényállás alapján, azonos törvényi feltételek mellett, más perben a felperes hozzáfért a rendkívüli jogorvoslathoz.
- **A fentiek alapján hogyan foghat helyt az a megállapítás, hogy „az a körülmény, hogy a rendkívüli perorvoslat jogának gyakorlásához a jogi képviselőt kötelező, a felsorolt jogok egyikét sem korlátozza”?**
 - Egyértelműen korlátozta a kötelező jogi képviselőt a fent felsorolt jogainkat.
- **Miért nem ütközik a rendelkezés a személyek hátrányos megkülönböztetését tilalmazó szabályba sem (Alkotmány 70/A. §)?**
 - Ennél hátrányosabb megkülönböztetést elég nehéz elképzelni.
 - Tetten érni még nehezebb lenne más esetben. Itt ez a megkülönböztetés teljesen egyértelmű.
- **Hogyan tetszenek gondolni azt, hogy „az a körülmény, hogy a jogi képviselőt költséggel jár, nem szükségszerűen rekeszti ki a személyeknek valamilyen meghatározott körét, pl. bizonyos, szűkös vagyoni helyzetben lévőkét, a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének jogából”?**
 - Valamelyik alkotmánybíró esetleg bevállalja társadalmi munkában, hogy képvisel minket a kúria felülvizsgálati eljárásban?
 - Vagy honnan szedjük ügyvédet?
 - Bizonyára a tisztelt Alkotmánybíróság is tisztában van azzal, hogy a pártfogó ügyvéd sincs ingyen. Lehet, hogy 1993-ban még valóban ingyenes volt ez a fajta segítség.
 - Nem, hogy nincs ingyen, de nem is találunk olyat, akik az ügyeinkben eljárának. A szintén alperes [REDACTED] más hasonló ügyekben 16 pártfogó ügyvédnek küldték el a felkérésüket a bíróság által felajánlott lista alapján. Mindössze ketten írtak vissza jelezve azt, hogy nem vállalják az ügyet. Ezzel együtt úgy tűnik, hogy végül ügyvéd nélkül eljárva is nyeresre állnak.

A fentiek alapján úgy tűnik, hogy a kúria által hivatkozott és részben idézett alkotmánybíróági határozat a mai jogelveknek sem felel meg. Hiányzik belőle az indoklás.

Az meg már különösen a származékos kategóriába tartozik, hogy a Kúria az esetre vonatkozó indoklás helyett egy 29 évvel ezelőtti, elavult és indoklásokat sem tartalmazó határozatot hivatkozott és idézett.

Mivel a Kúria elmulasztotta az indokolási kötelezettségét, megsértette a jog előtti egyenlőség elvét, bizonyos társadalmi csoportokat vagyoni helyzetük alapján megkülönböztetett, így megsértette a fenti, alapvető jogainkat a panaszolt végzéssel.

Mivel a megkülönböztetést és az alapvető jogok megsértését nem csupán a Kúria követte, így kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria által hivatkozott Pp. 73/A § (1) bekezdését semmisítse meg annak a fent írt alapvető jogokat sértő rendelkezése miatt.

Javasoljuk, hogy minden peres eljárásban szüntessék meg a kötelező jogi képviselőt és a beadványokat kizárólag azok tartalma alapján bírálják el, és ne az alapján, hogy mi a végzettsége annak, aki benyújtotta.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozunk, hogy nem kezdeményeztük a végrehajtás felfüggesztését.

Melléletek:

- Elsőfokú döntés
- Másodfokú döntés
- Kúria végzés
- Tüntetés tiltások

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Alulírottak kijelentjük, hogy az előterjesztett felülvizsgálati kérelem és alkotmányjogi panasz indítványunkkal összefüggésben nevünk nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Az elsőfokú másodfokú és kúria döntést mellékeljük.

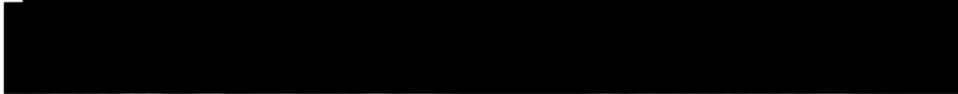

2022.04.04.

Póka László

Póka Anita

Golcs Ferdinánd

Golcs Ferdinándné

Ruszkai Barnabásné

Uhrin Imre Béla

Sándor László

